

На основу члана 4.2, 4.3 и 7, Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02 и 13/03), члана 14. Статута Државне регулаторне комисије за електричну енергију (“Службени гласник БиХ”, бр. 41/03 и 59/04) и члана 50. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију (“Службени гласник БиХ”, број 2/05), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију, одржаној дана 21. априла 2005. године, донијет је

ПРАВИЛНИК О ЛИЦЕНЦАМА

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Предмет правилника

Овим правилником се дефинише процедура и критеријуми за издавање лиценци од стране ДЕРК-а, укључујући процедуру подношења захтјева, прегледа захтјева и издавања лиценци, као и рокове за одлучивање о захтјеву, а такође и суштинске критеријуме за одобравање или одбијање захтјева за додјелу лиценце и садржај и услове лиценце.

Правилником се дефинише и начин измјене, суспензије и укидања лиценце, као и поступци код продаје, додјелјивања, изнајмљивања или преноса лиценце на неки други начин.

Поступак издавања лиценце је јаван и води се у складу са објективним и јавности познатим критеријумима на недискриминирајући и транспарентан начин.

Члан 2.

Дефиниције

Дефиниције термина који се користе у овом правилнику, укључујући и оне из Закона и Пословника о раду ДЕРК-а су сљедеће:

‘**ДЕРК**’ означава Државну регулаторну комисију за електричну енергију,

‘**ФЕРК**’ означава Регулаторну комисију за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине,

‘**РЕЕРС**’ означава Регулаторну комисију за електричну енергију Републике Српске,

‘**НОС**’ означава Независног оператора система за управљање радом преносног система у Босни и Херцеговини,

‘**Пренос**’ означава транспорт електричне енергије преко високонапонског повезаног система за испоруку крајњим корисницима, дистрибуцијама и сусједним електроенергетским системима,

‘**Лиценца**’ означава документ издат од стране ДЕРК-а који лицу коме је издата даје овлаштење да обавља дјелатност специфицирану у лиценци под условима прописаним у условима за кориштење лиценце,

‘**Правилник о јавним расправама**’ означава правилник ДЕРК-а по коме се воде јавне расправе,

‘**Квалификовани купац**’ означава купца који је слободан да купује електричну енергију од снабдјевача по свом избору у складу са законом,

- ‘Међународна трговина’** означава куповину, продају или испоруку електричне енергије гдје је једно од мјеста куповине, продаје или испоруке ван Босне и Херцеговине,
- ‘Куповина електричне енергије за властите потребе’** означава куповину електричне енергије на тржишту од стране квалификованог купца за потребе потрошње у објектима на основу које је добио такав статус,
- ‘Јавна услуга’** означава услугу доступну у свако вријеме свим купцима и енергетским субјектима по регулисаној цијени и према регулисаним условима приступа и кориштења услуге, уважавајући сигурност, регуларност и квалитет услуге, заштиту околине, ефикасност кориштења енергије и заштиту климе, а која се обавља према начелима јавности рада и надзора тијела одређених законом,
- ‘Пословник о раду ДЕРК-а’** означава Пословник о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију,
- ‘Власник лиценце’** означава лице које посједује једну од лиценци дефинисаних у члану 4. овог правилника,
- ‘Лице’** означава физичко или правно лице било којег облика својине и организовања,
- ‘Закон’** означава Закон о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02 и 13/03),
- ‘Закон о оснивању преноса’** означава Закон о оснивању Компаније за пренос електричне енергије у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 35/04),
- ‘Закон о оснивању НОС-а’** означава Закон о оснивању Независног оператора система за преносни систем у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ”, број 35/04),
- ‘Подносилац захтјева’** означава лице које подноси захтјев за издавање лиценце у складу са овим правилником и Законом,
- ‘Јавна расправа’** означава било коју расправу организовану од стране ДЕРК-а, отворену за присуство јавности, а која може бити општа, формална или техничка расправа.

Члан 3. **Лиценцирање**

Ни једно правно или физичко лице не смије обављати активности преноса електричне енергије, независног оператора система, међународне трговине електричном енергијом или друге активности везане за пренос електричне енергије за које је, према Закону и овом правилнику, потребна лиценца, без лиценце која је издата према овом правилнику.

ДЕРК ће размотрити захтјев за издавање лиценце у складу са критеријумима наведеним у Закону и овом правилнику. У тумачењу ових критеријума, ДЕРК ће дјеловати у правцу стварања услова за неограничену и слободну трговину и континуирано снабдијевање електричном енергијом по дефинисаном стандарду квалитета за добробит грађана БиХ, и креирања тржишта електричне енергије. У том циљу ДЕРК може узети у обзир све релевантне директиве Европске уније и споразуме о електричној енергији при тумачењу ових критерија.

Подносилац захтјева за лиценцу има обавезу да докаже да испуњава све критеријуме за издавање лиценце и да поштује све стандарде лиценце.

ДЕРК ће у лиценцу укључити све услове који су неопходни за осигурање циљева Закона, овог правилника и других докумената ДЕРК-а.

Члан 4. **Врсте лиценци**

ДЕРК из своје надлежности издаје сљедеће лиценце:

- а) Лиценца за пренос електричне енергије,
- б) Лиценца за активности Независног оператора система,
- ц) Лиценца за међународну трговину.

Члан 5. **Период важења лиценци**

Лиценца се издаје на одређени временски период, не краћи од 5 и не дужи од 40 година. Подносилац захтјева у свом захтјеву може да наведе за који временски период тражи лиценцу.

О периоду на који се лиценца издаје одлучује ДЕРК, а приликом одлучивања о времену трајања лиценце, поред изражене жеље подносиоца захтјева, користиће се и сљедећим, али не и обавезујућим, нормама:

- лиценца за пренос електричне енергије	25 година,
- лиценца за активности Независног оператора система	7 година,
- лиценца за међународну трговину	5 година.

Прије издавања првих лиценци ДЕРК може издати привремену лиценцу како би се омогућило прикупљање података неопходних за коначну одлуку о лиценци у складу са чланом 38. овог правилника.

ДЕРК може прве лиценце издати на минимални Законом предвиђен рок.

ДЕРК може у услове дозволе укључити и услове који омогућавају ДЕРК-у да продужи период важења лиценце унилатерално и да наложи власнику лиценце да, упркос истицању лиценце, настави пружати компензиране услуге на привременом основу, ако се за то појави потреба.

II ПРОЦЕДУРЕ ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЈЕВА ЗА ЛИЦЕНЦЕ

Члан 6. **Подносилац захтјева**

Подносилац захтјева за издавање лиценце може бити:

- а) за лиценцу за пренос електричне енергије – “Електропренос БиХ” успостављен на основу Закона о преносу регулатору и оператору система електричне енергије у БиХ (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02 и 13/03) и Закона о оснивању Компаније за пренос електричне енергије у БиХ (“Службени гласник БиХ”, број 35/04),
- б) за лиценцу за активности Независног оператора система – “Независни оператор система” успостављен на основу Закона о преносу регулатору и оператору система електричне енергије у БиХ (“Службени гласник БиХ”, бр. 7/02 и 13/03) и Закона о

оснивању Независног оператора система за преносни систем у БиХ (“Службени гласник БиХ”, број 35/04), и

- ц) за лиценцу за међународну трговину - сва лица регистрована за обављање послова трговине електричном енергијом, ако испуњавају услове за бављење међународном трговином предвиђене законом и овим правилником.

ДЕРК може успоставити поједностављену процедуру издавања лиценце за међународну трговину за подносиоце захтјева у статусу квалификованог купца непосредно спојеног на преносну мрежу који траже да увозе електричну енергију ексклузивно за своје властите потребе. Ако ДЕРК успостави такву процедуру, квалификовани купци могу поднијети захтјев за издавање лиценце у складу са том процедуром.

Члан 7.

Подношење захтјева

Подносилац захтјева је дужан доставити захтјев на начин, у форми и на обрасцима дефинисаним од стране ДЕРК-а.

Обрасци захтјева могу се преузети у сједишту или на веб страници ДЕРК-а.

Захтјев са прилозима се подноси у писаној форми, овјерен и потписан од стране подносиоца захтјева, а доставља се поштом, личном доставом или на други адекватан начин. Сви документи из захтјева се достављају и у електронској форми прописаној од стране ДЕРК-а. Уз захтјев је потребно приложити и изјаву да документи достављени у електронској форми у потпуности одговарају достављеним оригиналима.

Подносилац уз захтјев прилаже доказ о уплати накнаде за подношење захтјева дефинисане посебном одлуком ДЕРК-а.

Подносилац је обавезан потписати изјаву о прихватању обавеза плаћања регулаторне накнаде, као и изјаву дату под пуном материјалном и кривичном одговорношћу да су сви подаци достављени ДЕРК-у истинити и тачни.

ДЕРК разматра захтјев за лиценцу само уколико је захтјев комплетан и уколико садржи доказе наведене у претходном ставу.

Ако подносилац захтјева намјерава да се бави са више дјелатности за које је потребна лиценца, дужан је за сваку дјелатност поднијети посебан захтјев.

Члан 8.

Комплетност захтјева

ДЕРК ће најкасније у року од 30 дана од дана пријема захтјева утврдити да ли је захтјев комплетиран у складу са прописаном процедуром.

Након прегледа захтјева, ДЕРК доставља подносиоцу писано обавјештење о томе да ли је захтјев комплетан или је непотпун.

У случају да захтјев није комплетан, ДЕРК ће, у поменутом обавјештењу, навести његове недостатке.

Члан 9.

Захтјеви за додатним информацијама

У поступку утврђивања чињеница о испуњавању услова прописаних за издавање лиценце, ДЕРК има право провјерити све податке, те по потреби извршити преглед објеката, постројења и опреме, документације, као и тражити додатне информације у

било којем тренутку од момента подношења захтјева до доношења коначне одлуке о захтјеву, као и у периоду важења лиценце.

Подносилац захтјева је дужан достављати податке и информације из претходног става у роковима које одреди ДЕРК и сарађивати са ДЕРК-ом.

III ОБРАДА ЗАХТЈЕВА И ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Члан 10.

Објава захтјева

Након што је захтјев запримљен као потпун, ДЕРК објављује кратко обавјештење за јавност у писаним медијима и својој веб страници, сумирајући захтјев за лиценцу.

Обавјештење садржи и начин на који заинтересована лица могу добити информације и упуте заинтересованим лицима да могу поднијети коментаре у писаној форми на захтјев за лиценцу прије завршетка рока за подношење коментара означеног у сажетку.

Јавност може доставити своје коментаре у писаној форми на адресу ДЕРК-а и то у року од 15 дана од дана објављивања обавјештења за јавност.

Обавјештење за јавност садржи и критеријуме за стицање статуса умјешача, информацију кад и како се могу поднијети захтјеви за стицање статуса умјешача и упозорење да једино подносилац захтјева и умјешач може учествовати на расправама у току поступака везаних за лиценце.

Члан 11.

Улога и одговорност умјешача

ДЕРК може додијелити статус умјешача лицу које докаже директан интерес за поступак издавања лиценце, који је другачији од општег јавног интереса за издавање лиценце. У одређеним случајевима, ДЕРК може ограничити обим учешћа умјешача у складу са његовим демонстрираним интересом.

У случају из претходног става, умјешачу се дозвољава да учествује у поступку, свједочи и захтијева информације од подносиоца захтјева путем ДЕРК-а.

Писане или усмене изјаве умјешача на расправама за издавање лиценци морају се дати под пуном кривичном и материјалном одговорношћу за тачност и исправност датих података.

Члан 12.

Сарадња са другим регулаторним комисијама

ДЕРК ће размјењивати потребне информације са ФЕРК-ом и РЕЕРС-ом о поднесеним захтјевима за лиценце и одлукама о истим, као и питањима мониторинга и провођења лиценци.

Члан 13.

Припрема нацрта лиценце

Након поступка провјере комплетности захтјева из члана 8. овог правилника, ДЕРК провјерава тачност података, докумената или информација приложених уз захтјев.

На основу обраде захтјева из претходног става и након оцјене коментара јавности на сажетак захтјева за лиценцу, ДЕРК ће препоручити да ли је потребно одржати јавну расправу прије припреме препоруке по питању нацрта лиценце или приједлога да се

лиценца не изда. Ако ДЕРК одлучи да не треба да се одржи јавна расправа, ДЕРК ће припремити нацрт лиценце или приједлог да се лиценца не изда.

Члан 14.
Јавна расправа

ДЕРК може водити општу расправу, формалну расправу и техничку расправу у складу са Пословником о раду ДЕРК-а.

ДЕРК ће одредити врсту расправе.

ДЕРК ће објавити обавјештење за јавност о јавној расправи по питању лиценци и позвати заинтересоване стране да дају коментаре на нацрт лиценце најкасније пет (5) радних дана прије јавне расправе.

Члан 15.
Формална расправа

Формална расправа ће се одржати само кад је потребно ријешити спорна законска или друга питања.

Расправа ће се водити у складу са Правилником о јавним расправама.

Члан 16.
Доношење одлука

Након окончања расправе, припрема се приједлог одлуке по захтјеву за издавање лиценце уз који се прилажу сви пратећи документи.

Копија приједлога одлуке по захтјеву за издавање лиценце доставља се подносиоцу захтјева и умјешачу. Подносилац захтјева и умјешач дају свој коментар у року од осам (8) дана.

На интерном састанку, а по завршетку рока за пријем коментара јавности, подносиоца захтјева и умјешача, Комисија расправља о приједлогу одлуке.

Одлука ДЕРК-а о захтјеву за издавање лиценце се доноси на редовној сједници Комисије.

Рок за доношење коначне одлуке по захтјеву за издавање лиценце зависи од сложености захтјева, али ће ДЕРК настојати да се одлука донесе на што ефикаснији начин.

Одлука по захтјеву за издавање лиценце, као и сама лиценца, ако није одређен други рок, ступају на снагу даном доношења, а одлука се објављује у “Службеном гласнику БиХ”, службеним гласилима ентитета и веб страници ДЕРК-а.

Истовремено, одлука ДЕРК-а по захтјеву за издавање лиценце се доставља подносиоцу захтјева и умјешачу.

Члан 17.
Регулаторна накнада

Износ регулаторне накнаде и накнаде за подношење захтјева по врстама лиценци утврђује се посебном одлуком ДЕРК-а.

Накнада за подношење захтјева се уплаћује прије подношења захтјева за издавање лиценце, а доказ о уплати прилаже се уз захтјев.

Регулаторна накнада се плаћа током трајања лиценце, као и у случају продужења лиценце из члана 5. став 6. овог правилника.

IV ДОСТАВЉАЊЕ ПОДАТАКА

Члан 18.

Потребни документи

Захтјев за издавање лиценце се подноси на обрасцу прописаном од стране ДЕРК-а, а уз захтјев се обавезно прилажу слjedeћи документи:

1. Извод из надлежног регистра правних лица,
2. Матични и порески број,
3. Статут,
4. Организациона структура,
5. Квалификациона структура запослених или консултаната са образложењем њихових техничких квалификација за провођење лиценциране активности,
6. Списак руководећег кадра или консултаната са образложењем њихових техничких квалификација за провођење лиценциране активности,
7. Ревидовани финансијски извјештаји о завршном рачуну за претходне три године за постојеће фирме или почетни биланс стања за новоформиране фирме,
8. Пословни план за наредне три године,
9. Попис сталних средстава по амортизационим групама и задњим годишњим обрачуном амортизације,
10. Увјерење надлежног суда да није покренут стечајни или ликвидациони поступак над подносиоцем захтјева,
11. Изјава о свим отвореним трансакцијским рачунима код комерцијалних банака и банкарска потврда њиховог статуса (банкарска потврда статуса подразумијева обим промета на рачуну у задњих мјесец дана као и показатеље о евентуалним блокадама на рачунима),
12. Сертификат независне куће за акредитовање о систему осигурања квалитета или план и временски распоред активности на увођењу таквог система,
13. Изјава о статусу усклађености са свим прописима везаним за заштиту околине и провођењу истих,
14. Доказ о уплати накнаде за подношење захтјева,
15. Доказ о измирењу ранијих регулаторних накнада ако је подносилац посједовао лиценцу издату од стране ДЕРК-а,
16. Изјаву о постојећим издатим лиценцама или захтјевима за лиценце поднесеним ФЕРК-у или РЕЕРС-у, као и било којем другом регулаторном тијелу ван БиХ,
17. Изјаву о прихватању плаћања регулаторне накнаде према одлукама ДЕРК-а, и
18. Било коју другу информацију коју ДЕРК сматра, у било којем степену поступка, потребном за доношење одлуке.

Сви докази се прилажу у оригиналу или у овјереној копији, с тим да потврде и изјаве не смију бити старије од 60 дана.

Члан 19.

Додатни документи за поједине лиценце

а) Лиценце за пренос електричне енергије

Уз захтјев за издавање лиценце за пренос електричне енергије, поред докумената наведених у члану 18. овог правилника, обавезно се прилажу сљедећи документи:

1. Технички подаци о мрежи и постројењима у власништву подносиоца захтјева који се користе у сврху обављања дјелатности преноса електричне енергије са подацима о употребним дозволама за исте,
2. Технички подаци о мрежи и постројењима која нису у власништву подносиоца захтјева, а користе се у сврху обављања дјелатности преноса електричне енергије са детаљима о власништву над поменутиим средствима,
3. Ситуациона карта и блок-функционална шема преносне електроенергетске мреже,
4. Спецификација и техничке карактеристике мјерних уређаја на мјестима преузимања/испоруке електричне енергије,
5. Листа комуникационих средстава која служе за обављање основне дјелатности подносиоца захтјева са назначеним власништвом над тим средствима,
6. План изградње нових и значајније реконструкције постојећих објеката за наредне три године,
7. Извод или скраћену верзију Плана одржавања електроенергетских објеката за наредне три године,
8. Преглед купаца директно прикључених на преносну мрежу са потрошњом у задње три године,
9. Преглед одржавања објеката у задње три године,
10. Преглед начина надзора припадајуће преносне мреже и преглед начина управљања одређених високонапонских преносних уређаја од којих се не захтијева омогућавање слободног протока електричне енергије из значајних енергетских извора преко међусобно повезане преносне мреже, а које је НОС евентуално додјелио подносиоцу захтјева на управљање,
11. Списак и опис функција софтвера неопходног за обављање основне дјелатности којим располаже подносилац захтјева, и
12. Изјава о способности и спремности задовољавања обавеза које се односе на јавну услугу.

б) Лиценце за активности независног оператора система

Уз захтјев за издавање лиценце за активности независног оператора система, поред докумената наведених у члану 18. овог правилника, обавезно се прилажу сљедећи документи:

1. Методологија и критеријуми управљања мрежом са функционалном шемом активности,
2. Листа комуникационих средстава која служе за обављање основне дјелатности подносиоца захтјева са назначеним власништвом над тим средствима,
3. Списак и опис функција софтвера неопходног за обављање основне дјелатности којим располаже подносилац захтјева,

4. Преглед и временски план доношења техничких и комерцијалних правила потребних за обављање дјелатности НОС-а,
5. Преглед и временски план потписивања уговора са другим субјектима у БиХ или иностранству неопходних за обављање дјелатности НОС-а,
6. Преглед и кратак приказ међународних организација у којима подносилац захтјева жели да партиципира или има обавезу да партиципира, и
7. Изјава о способности и спремности задовољавања обавеза које се односе на јавну услугу.

ц) Лиценце за међународну трговину

Уз захтјев за издавање лиценце за међународну трговину, поред документа наведених у члану 18. овог правилника, обавезно се прилажу следећи документи:

1. Постојећа лиценца за трговину, производњу или снабдијевање издату од стране ФЕРК-а или РЕЕРС-а, ако је подносилац захтјева већ учесник домаћег тржишта електричне енергије или доказ да ће подносилац захтјева добити такву лиценцу прије отпочињања дјелатности међународне трговине у складу са лиценцом ДЕРК-а,
2. Доказ о солвентности подносиоца захтјева,
3. Доказ о власничком капиталу подносиоца захтјева са прегледом власника или акционара/дионичара са учешћем већим од 5%,
4. Изјава пословне банке или друге организације о спремности да изда финансијску гаранцију или гаранцију о извршењу на износ планиране или уговорене трансакције (подобност гаранта и квалитет гаранције оцјењује ДЕРК), и
5. Информација подносиоца захтјева о другим тржиштима електричне енергије ван БиХ на којима послује са називом и подацима за контакт регулаторних тијела надлежних на тим тржиштима, (уколико подносилац захтјева обавља и активности у иностранству).

Члан 20.

Повјерљиве информације

Стране укључене у поступак издавања лиценце чуваће повјерљивост свих тражених података и информација које се сматрају пословном тајном или повјерљивим, осим у мјери у којој закон предвиђа да се такви подаци објаве.

ДЕРК ће одредити да ли повјерљиве информације, поднесене од стране подносиоца захтјева као дио захтјева, требају бити доступне другим странама.

Подаци добијени приликом подношења захтјева за лиценцу могу се користити само у сврху издавања и праћења лиценце.

Свака страна која добије приступ подацима или информацијама за које зна да су повјерљиве природе, има обавезу да штити повјерљивост тих података или информација, осим у случајевима када се према закону захтјева достава тих података или информација.

ДЕРК ће правила о поступању са повјерљивим информацијама утврдити посебним правилником.

V КРИТЕРИЈУМИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛИЦЕНЦЕ

Члан 21.

Општи критеријуми

Општи критерији за доношење одлуке о издавању лиценце, у складу Законом, између осталог ће се базирати на:

- а) безбједности електропреносне мреже, инсталација и припадајуће опреме,
- б) заштити јавног здравства и безбједности,
- ц) заштити околине,
- д) кориштењу земљишта и локација,
- е) кориштењу јавне имовине,
- ф) енергетској ефикасности,
- г) критеријумима који се посебно односе на подносиоца захтјева, као што су техничке, економске и финансијске способности, и
- х) способности и спремности да се задовоље све обавезе које се односе на јавну услугу.

ДЕРК ће сматрати да су критеријуми из става 1. овог члана, као и други критеријуми испуњени ако подносилац захтјева докаже:

1. да испуњава услове безбједности тако што предочи да сви његови објекти, постројења и активности посједују потребне дозволе и задовољавају све примјенљиве стандарде,
2. да је приложио изјаву о усклађености нормативних аката са свим прописима везаним за заштиту околине и провођењу истих, као и да испуњава све успостављене критеријуме за заштиту околине и врши сталну контролу над утицајем на околину,
3. да се јавна имовина, укључујући и земљиште, користи са дужном пажњом и у обиму у коме је издато овлаштење за кориштење такве имовине и земљишта, као и да је подносилац захтјева доказао како посједује одговарајућа права и овлаштења за кориштење приватне имовине укључене у изградњу,
4. да је своје активности прилагодио свим прописима везаним за енергетску ефикасност,
5. да испуњава све примјенљиве техничке критеријуме за објекте, постројења, уређаје и опрему за обављање дјелатности које посједује или користи,
6. да је показао финансијску способност и/или обезбједио одговарајуће финансијске гаранције за извршење како би обезбједио испуњење свих услова за кориштење лиценце,
7. да има довољно запослених са одговарајућом стручном квалификацијом за обављање дјелатности,
8. да организациона структура подносиоца захтјева обезбјеђује квалитетно извршење лиценциране дјелатности,
9. да је приложио изјаву о способности и спремности задовољавања свих обавеза које се односе на јавну услугу,

10. да није имао случај укидања лиценце истог типа за последњих десет година прије подношења захтјева за лиценцу од било које регулаторне институције,
11. да се подносилац захтјева или члан његове управе не воде у казненој евиденцији,
12. да је способан да обезбиједи рачуноводствене извјештаје у форми и са детаљима које затражи ДЕРК, и
13. да је спреман да се придржава свих предложених услова лиценце који ће бити укључени у лиценцу.

Члан 22.

Специфични критеријуми

Поред општих критеријума за издавање лиценце из претходног члана, подносилац захтјева за одређену врсту лиценце треба да задовољи и специфичне критеријуме везане за лиценцу за коју подноси захтјев.

а) Лиценце за пренос електричне енергије

Критеријуми специфични за лиценцу за активности преноса електричне енергије су:

- кориштење електроенергетске мреже одговарајућих карактеристика за безбједан и поуздан пренос електричне енергије,
- посједовање и провођење плана редовног одржавања својих објеката, и
- доказана финансијска и техничка способност за демонтажу и/или уклањање свих објеката у складу са техничким захтјевима околине, након истека рока важења лиценце, а у случајевима наведеним у лиценци.

б) Лиценце за активности независног оператора система

Критеријум специфичан за лиценцу за активности НОС-а је:

- могућност адекватног вршења функције независног оператора система у складу са законом.

ц) Лиценце за међународну трговину

Критеријуми специфични за лиценцу за међународну трговину су:

- подносилац захтјева није кажњаван за превару, финансијску неодговорност или значајно кршење лиценци на тржиштима електричне енергије у и ван БиХ,
- доказана могућност прибављања одговарајућих финансијских гаранција и гаранција за извршење своје пословне активности,
- подносилац захтјева је дао изјаву да ће се придржавати тржишних правила,
- уписани капитал у износу од најмање један (1) милион КМ, и
- подносилац захтјева ја показао да ће добити одговарајућу лиценцу за трговину од стране ФЕРК-а или РЕЕРС-а прије отпочињања дјелатности међународне трговине у складу са лиценцом ДЕРК-а.

Члан 23.

Разлози за одбијање захтјева за лиценцу

Подносиоцу неће бити издата дозвола у сљедећим случајевима:

- уколико је захтјев непотпун, а захтијевани подаци нису достављени ни након завршетка рока за достављање комплетираног захтјева,
- уколико подносилац захтјева не успије да докаже да испуњава критеријуме за издавање лиценце,
- уколико достављени подаци о финансијским и техничким капацитетима не представљају довољну гаранцију да ће подносилац захтјева на одговарајући начин обављати тражену дјелатност,
- уколико је подносилац захтјева кажњаван за превару, финансијску неодговорност или значајно кршење лиценци на тржиштима електричне енергије у и ван БиХ,
- уколико је подносиоцу захтјева или било ком од чланова управе подносиоца захтјева изречена забрана обављања дјелатности у складу са законом,
- уколико подносилац захтјева не покаже да задовољава све лицендне критеријуме и услове за које ДЕРК сматра да су неопходни за провођење циљева Закона,
- уколико претходна евиденција о лиценцама подносиоца захтјева не оправдава обнављање лиценце,
- уколико подносилац захтјева није доставио ДЕРК-у тражене податке који се односе на претходно издату лиценцу, у случају продужења лиценце,
- уколико подносилац захтјева није платио накнаду за подношење захтјева или регулаторну накнаду ДЕРК-а за претходно издату лиценцу, и
- уколико је над подносиоцем захтјева покренут поступак стечаја или ликвидације.

VI ФОРМА И САДРЖАЈ ЛИЦЕНЦЕ

Члан 24.

Форма лиценце

Лиценца се издаје у форми дефинисаној од стране ДЕРК-а.

Саставни дио лиценце су Услови за кориштење лиценце.

Члан 25.

Садржај лиценце

Лиценца ће садржавати слjedeће информације:

- дјелатност за коју се лиценца издаје,
- регистарски број лиценце,
- датум издавања лиценце,
- назив и адресу сједишта власника лиценце,
- матични број власника лиценце, и
- временски период за који се лиценца издаје.

Члан 26.

Садржај услова за кориштење лиценце

Услови за кориштење лиценце ће садржавати, али се неће ограничити на:

- захтјев да власник лиценце перманентно ради на испуњавању услова предвиђених чл. 21. и 22. овог правилника,
- могућност отварања процеса редефинисања лиценце током периода њеног важења, на захтјев власника лиценце или на основу властите иницијативе ДЕРК-а како би се промијенили услови лиценце због значајнијих промјена у закону или чињеничним околностима,
- обавезу сталног доказивања финансијског интегритета и стабилности,
- одредбе о обавези поштивања прописа из области међународне трговине, праћења промјена међународних техничких захтјева везаних за трговину електричном енергијом и усклађивања пословања са тим промјенама,
- одредбе о квалитету услуга,
- начин рјешавања спорова,
- захтјев за успостављање кодекса понашања и обавезу придржавања тог кодекса,
- обавезе везане за рачуноводствене стандарде,
- обавезу заштите потрошача којом се обезбјеђује правичан и равноправан третман, висококвалитетне услуге, конкуренција и спречавање антиконкурентних активности,
- обавезу поштивања мрежног кодекса и тржишних правила,
- принципе контроле и надзора обављања лиценциране активности од стране ДЕРК-а,
- обавезу редовног достављања података ДЕРК-у, на начин и у форми коју пропише ДЕРК,
- обавезу достављања података по посебном захтјеву ДЕРК-а,
- обавезу провођења јавне услуге како би се обезбиједило континуирано снабдијевање електричном енергијом за квалификоване и неквалификоване (тарифне) купце и
- било који други услов или захтјев који ДЕРК сматра важним, како би се испунили циљеви закона и регулативе ДЕРК-а.

Члан 27.

Садржај услова за кориштење лиценце специфичан за поједине лиценце

Лиценца за пренос електричне енергије и лиценца за активности Независног оператора система ће садржавати услове који ће омогућити конкурентним снабдјевачима електричном енергијом приступ преносном систему и обезбиједити испуњавање услова из закона и прописа ДЕРК-а.

а) Лиценце за пренос електричне енергије

Поред садржаја из члана 26. овог правилника, услови за лиценцу за пренос електричне енергије ће садржавати, али се неће ограничити на сљедеће:

- одредбе које ће омогућити равноправан приступ електропреносној мрежи за све снабдјеваче електричном енергијом који имају физички приступ систему,
- обавезу поштивања важећих тарифа,
- обавезу поштивања одредби техничких стандарда, комерцијалног кода и мрежног кодекса,

- обавезу планирања проширења система да би се задовољиле потребе потрошача,
- обавезу поштивања стандарда квалитета за снабдијевање електричном енергијом, регулацију напона и побољшање карактеристичних параметара квалитета услуга које власник лиценце пружа корисницима система,
- табеларни приказ објеката власника лиценце помоћу којих обавља лиценцирану дјелатност,
- табеларни приказ објеката који нису у власништву власника лиценце, а који су неопходни за обављање лиценциране дјелатности,
- овлаштење за обављање дјелатности преноса електричне енергије и дјелатности везаних за пренос на територији БиХ кориштењем објеката из претходних табеларних приказа,
- критеријуме под којима власник лиценце може обављати дјелатности преноса и дјелатности везаних за пренос у сусједним електроенергетским мрежама,
- забрану обављања активности производње, испоруке, трговине или дистрибуције електричне енергије, или било које дјелатности које су ван дјелокруга преноса или дјелатности везаних за пренос, без изричитог одобрења ДЕРК-а, у складу са Законом о оснивању преноса,
- обавезу да власник лиценце води посебне рачуне за дјелатност преноса од других дјелатности на начин и у обиму специфицираним у условима,
- обавезу да власник лиценце не врши измјене у мрежи такве природе које утичу на компатибилност мреже са произвођачима, дистрибутивним и сусједним мрежама, као и постројењима у власништву трећих лица, на начин да угрожава безбједност и сигурност снабдијевања,
- обавезу власника лиценце да у складу са мрежним кодексом руководи, одржава (укључујући поправке и замјене ако је потребно) и штити своју мрежу како би обезбједио адекватан, економичан, поуздан и сигуран пренос електричне енергије,
- обавезу да усклађује планирање развоја своје мреже са другим мрежама и сусједним системима,
- обавезу да се постројења и водови пројектују, граде и користе тако да ефекат њиховог кориштења неће угрозити здравље становништва односног подручја, и који ће у најмањој могућој мјери промијенити природно окружење и вриједност пејзажа,
- обавезу поштивања правила или стандарда одобрених од стране ДЕРК-а који се односе на зону безбједности,
- обавезу да води одговарајуће књиговодство и припрема књиговодство у складу са специфицираним принципима, и
- одредбе које забрањују напуштање или измјену лиценциране активности или било којег преносног средства без претходног одобрења ДЕРК-а.

б) Лиценце за активности независног оператора система

Поред садржаја из члана 26. овог правилника, услови за лиценцу за активности НОС-а ће садржавати, али се неће ограничити на сљедеће услове:

- одредбе које ће омогућити равноправан приступ електропреносној мрежи за све снабдјеваче електричном енергијом који имају физички приступ систему,

- обавезу поштивања важећих тарифа,
- обавезу поштивања одредби техничких стандарда, комерцијалног кода и мрежног кодекса,
- обавезу планирања проширења система да би се задовољиле потребе потрошача,
- стандарде квалитета за снабдијевање електричном енергијом, одржавање фреквенције и регулацију напона и побољшање карактеристичних параметара квалитета услуга које власник лиценце пружа корисницима система,
- овлаштење за обављање дјелатности независног оператора система за преносни систем у БиХ,
- забрану обављања активности производње, снабдијевања, трговине или дистрибуције електричне енергије, или било које друге активности која није одобрена Законом о оснивању НОС-а,
- начин обављања активности управљања системом преноса у сврху обезбјеђења поузданости,
- начин управљања средствима и уређајима у централном контролном центру,
- начин управљања баланским тржиштем,
- начин пружања системских услуга и обезбјеђења помоћних услуга,
- обавезу развоја и примјене стандарда поузданости,
- обавезу развоја и управљања правилима која регулишу кориштење преносног система,
- обавезу развоја и провођења тржишних правила која руководе одредбама везаним за системске и помоћне услуге над преносним системом,
- обавезу да своје активности обавља у најбољем интересу свих страна у електроенергетском систему, и
- обавезу да се консултује са свим лиценцираним произвођачима и мрежним операторима када успоставља или мијења оперативне протоколе и начин диспечирања или одредбе о сигурности система.

ц) Лиценце за међународну трговину

Поред садржаја из члана 26. овог правилника, услови за лиценцу за међународну трговину ће садржавати, али се неће ограничити на сљедеће услове:

- овлаштење за обављање међународне трговине електричном енергијом са описом трансакција које је дозвољено вршити,
- обавезу поштивања комерцијалног кода, мрежних правила и тржишних правила,
- одредбе које дефинишу односе и обавезе према НОС-у и Компанији за пренос електричне енергије укључујући, али не ограничавајући се на достављање података, докумената и других информација,
- одредбе које захтијевају периодично надгледање или друге информације по питању активности власника лиценце у другим јурисдикцијама,
- одредбе о забрани злоупотребе тржишне моћи, и
- начин обезбјеђења гаранција за све трансакције које обавља.

Услови уз све типове лиценци ће садржавати и било које друге услове за које ДЕРК сматра да су потребни како би се осигурало усаглашавање са циљевима или захтјевима Закона и прописа ДЕРК-а.

VII ПРОМЈЕНЕ СТАТУСА ЛИЦЕНЦЕ

Члан 28.

Обнављање лиценце

Уколико намјерава да настави обављати лиценцирану дјелатност, власник лиценце је дужан да поднесе захтјев за обнову лиценце најкасније 180 дана прије истека лиценце. Обнављање лиценце се врши на исти начин као и додјељивање лиценце.

ДЕРК треба да донесе одлуку о обнови лиценце у складу са одредбама овог правилника и да одлуку достави подносиоцу захтјева најкасније 90 дана прије истека претходно издате лиценце.

ДЕРК може наложити власнику лиценце да, упркос истицању рока важности лиценце, настави пружати услуге на привременом основу, ако се за то појави потреба.

Члан 29.

Измјене лиценце

ДЕРК може отворити процес редефинисања или извршити измјену лиценце по захтјеву власника лиценце или, након што се власнику лиценце да разумно обавјештење и могућност саслушања, због потреба узрокованих јасном и непредвидивом промјеном околности.

Власник лиценце подноси писани захтјев за измјену лиценце уз навођење дијела лиценце који жели да мијења и новог предложеног текста са поткријељеним образложењем.

У случају да ДЕРК иницира измјену лиценце, власник лиценце се обавјештава писаним путем о промјени околности, разлозима за доношење измјена и самим измјенама лиценце. У обавјештењу се наводи и преглед активности ДЕРК-а у процесу измјене лиценце.

Поступак за измјену лиценце води се на исти начин као и поступак за издавање лиценце.

Јасна и непредвидива промјена околности из става 1. овог члана укључује, али се не ограничава на следеће:

- реструктурирање електроенергетског сектора,
- промјена позиције и улоге власника лиценце у регионалним и међународним оквирима,
- велике промјене у правном оквиру, судским одлукама, догађајима или уговорима које битно утичу на лиценциране активности,
- промјене услова које имају велики утицај на обављање лиценциране активности,
- финансијска несолвентност или банкрот,
- измјене корпоративне структуре носиоца лиценце (раздвајање, приватизација),
- промјене које утичу да испуњавање услова из лиценце постане немогуће,

- вишеструка неусклађеност са постојећим условима лиценце,
- вишеструке жалбе корисника услуге по питању перформанси власника лиценце,
- измјена ДЕРК-ове регулативе, и
- заштита јавног интереса.

У случају да су измјене лиценце таквог обима да се суштински мијења садржај лиценце, ДЕРК ће обавијестити корисника лиценце да је потребно да у поступку отварања процеса редефинисања лиценце поднесе нови захтјев за додјелу лиценце.

Члан 30.

Суспензија или укидање лиценце

ДЕРК може да изврши суспензију лиценце на одређен или неодређен период, или трајно укинути лиценцу у сљедећим случајевима:

- а) ако власник лиценце то затражи, или
- б) ако након расправе, која се одвија у складу са овим правилником и Пословником о раду ДЕРК-а, ДЕРК утврди:
  - да се власник лиценце не придржава услова из лиценце,
  - да власник лиценце не доставља податке и информације тражене од стране ДЕРК-а, НОС-а, компаније за пренос електричне енергије или Министарства спољне трговине и економских односа током трајања лиценце,
  - да власник лиценце намјерно доставља нетачне податке и информације ДЕРК-у, НОС-у, компанији за пренос електричне енергије или Министарству спољне трговине и економских односа,
  - да власник лиценце не омогућава директан приступ опреми, документима или другим објектима који су у власништву или су контролисани од стране власника лиценце, или се власник лиценце не придржава услова надгледања,
  - да је власник лиценце неовлаштено продао, додијелио или пренио лиценцирану активност трећој страни без претходне сагласности ДЕРК-а, и
  - да власник лиценце не плаћа регулаторну накнаду у року одређеном од стране ДЕРК-а.

ДЕРК иницира процедуру за суспензију лиценце достављањем обавјештења власнику лиценце о покретању процедуре за суспензију лиценце са писаним образложењем о разлозима покретања процедуре.

Поступак за суспензију лиценце води се на исти начин као и поступак за додјеливање лиценце.

Уколико у току поступка власник лиценце испуни захтјеване услове, ДЕРК може обуставити поступак суспензије.

Уколико ДЕРК суспендује лиценцу на одређени или неодређени период, и ако власник лиценце не испоштује захтјеве ДЕРК-а за прекид суспензије, ДЕРК може укинути лиценцу у року од шест мјесеци од дана доношења одлуке о суспензији лиценце.

Укидањем лиценце власник лиценце губи право да поново ДЕРК-у поднесе захтјев за додјелу било које врсте лиценце у наредних десет година.

Члан 31.

Пренос овлаштења

Након суспензије или укидања лиценце, ДЕРК може овластити другог власника лиценце, да обавља дјелатност дефинисану суспендованом или укинута лиценцом, уз кориштење објеката, инсталација и мреже претходног власника лиценце.

Члан 32.

Пренос лиценце

Ако власник лиценце жели продати, додијелити, пренијети, изнајмити или на други начин извршити пренос своје лиценце, активности које су предмет лиценце или средства из лиценце, мора за такав пренос добити одобрење ДЕРК-а. Неовлаштена продаја, додјела или трансфер лиценциране активности трећој страни без претходног одобрења ДЕРК-а ће бити повод ДЕРК-у за суспензију постојеће лиценце.

Уколико је процес преноса лиценце одобрен, власник лиценце је дужан да настави са извршавањем својих обавеза у складу са условима лиценце док се процедура преноса не оконча.

Нови власник лиценце мора да има одобрење за пренос лиценце издато од ДЕРК-а прије почетка обављања дјелатности.

Поступак преноса лиценце се води на исти начин као и поступак издавања лиценце. ДЕРК ће одлучити да ли је лице коме се лиценца преноси способно да задовољи услове лиценце.

Период важења, као и садржај услова лиценце ће остати непромијењени.

VIII РЕГИСТАР ЛИЦЕНЦИ

Члан 33.

Регистар лиценци

ДЕРК има обавезу да води регистар лиценци.

У регистар се уносе сва документа везана за одређену лиценцу.

Документи који се морају регистровати су:

- захтјев за издавање лиценце,
- прилози уз захтјев,
- одлука којом се потврђује комплетност захтјева,
- документи који се односе на јавне расправе,
- одлука о издавању или одбијању лиценце,
- лиценца са условима за кориштење,
- одлука о измјенама и допунама, суспензији или укидању лиценце,
- одлука о преносу лиценце на друго лице, и
- одлука о пружању услуга на привременој основи из члана 28. овог правилника.

ДЕРК ће водити и сажетак регистра у електронској форми, који ће се састојати од следећих података:

- регистарски број лиценце,
- датум завођења у регистар лиценци,
- назив власника лиценце,
- мјесто и адреса власника лиценце,
- датум издавања лиценце,
- датум истека лиценце, и
- датум доношења одлуке о измјенама, допунама, суспензији, укидању или преносу лиценце.

Сажетак регистра у електронској форми из претходног става се објављује на веб страници ДЕРК-а.

Регистарски број се додјељује свакој лиценци издатој од стране ДЕРК-а и састоји се од:

- редног броја под којим је заведена у књигу протокола ДЕРК-а,
- броја документа према класификацији, и
- године.

Члан 34.

Регистар поднијетих захтјева

ДЕРК сачињава листу – регистар свих поднијетих захтјева за додјелу лиценце, који су у поступку, а по којима није одлучивано, и процјену потребног периода за одлучивање по сваком појединачном захтјеву. Листа омогућава ДЕРК-у ефикаснији поступак издавања лиценце и пружа информацију заинтересованим лицима.

Листа поднијетих захтјева се објављује на веб страници ДЕРК-а.

Члан 35.

Садржај објаве у службеним гласилима

Објаве издатих лиценци врше се у “Службеном гласнику БиХ” и службеним гласилима ентитета.

ДЕРК ће за сваку издату лиценцу објавити сљедеће:

- регистарски број лиценце,
- датум издавања лиценце и период за који је лиценца издата,
- назив и адресу власника лиценце,
- опис дјелатности за коју је лиценца додијељена, и
- сажетак садржаја лиценце.

IX НАДГЛЕДАЊЕ

Члан 36.

Услови надгледања

ДЕРК надгледа обављање лиценциране дјелатности.

Власник лиценце мора достављати ДЕРК-у извјештаје наведене у условима лиценце или по захтјеву ДЕРК-а током периода важења лиценце.

ДЕРК ће вршити најављене и ненајављене инспекције објеката и докумената везаних за лиценцирану дјелатност.

ДЕРК ће надгледати све аспекте усклађености власника лиценце са условима лиценце, као и свим одредбама релевантних закона и прописа ДЕРК-а.

ДЕРК може покренути хитни поступак у циљу реаговања на сумњу о повреди обавеза из лиценце коју је издао, на властиту иницијативу или као одговор на захтјев било којег лица.

Члан 37.

Санкције

Уколико се власник лиценце не придржава услова из лиценце или Закона, примијениће се казнене одредбе предвиђене законом.

ДЕРК може, али неће бити обавезан, да власнику лиценце достави административно обавјештење о повреди и да га позове на административно поравнање поводом повреде дозволе од стране власника исте, прије него што се примијене казнене одредбе.

Прије примјене ове мјере, у случајевима када то околности дозвољавају, ДЕРК ће писмено опоменути власника лиценце и одредити рокове за отклањање недостатака.

ДЕРК приликом санкционисања може примијенити и одредбе члана 30. овог правилника, тј. суспендовати или укинути лиценцу.

Х ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 38.

Прелазне одредбе

Како би своје активности проводио у складу са овим правилником, НОС ће поднијети захтјев за издавање привремене лиценце за активности независног оператора система, не касније од дана подношења захтјева за одобрење почетних тарифа у складу са чланом 42. Закона о оснивању НОС-а. ДЕРК ће издати привремену лиценцу, са одговарајућим условима, у року од 60 дана од дана подношења захтјева са периодом важења од максимално двије године.

НОС ће поднијети захтјев за издавање лиценце у року од шест мјесеци од дана регистрације у складу са чланом 45. Закона о оснивању НОС-а. Лиценца, када се изда, замијениће привремену лиценцу.

Како би своје активности проводила у складу са овим правилником, Компанија за пренос електричне енергије у БиХ поднијеће захтјев за пренос привремене лиценце за обављање дјелатности преноса електричне енергије од постојећих електропривредних предузећа, не касније од дана подношења захтјева за одобрење почетних тарифа у складу са чланом 46. Закона о оснивању преноса. ДЕРК ће одлуку о преносу привремене лиценце донијети у року од 60 дана од дана подношења захтјева.

ДЕРК ће прилагодити услове привремене лиценце из претходног става и прописати период важења привремене лиценце који није дужи од 2 године. Преносна компанија ће поднијети захтјев за издавање лиценце у року од шест мјесеци од дана регистрације у

складу са чланом 49. Закона о оснивању преноса. Лиценца, када се изда, замијениће привремену лиценцу.

Како би своје активности ускладила са овим правилником, постојећа лица која се баве међународном трговином подносе захтјев за издавање привремене лиценце у року од максимално 60 дана од дана ступања на снагу овог правилника. Новоформирана лица за обављање дјелатности међународне трговине могу подносити захтјев за издавање привремене лиценце од дана ступања на снагу овог правилника. ДЕРК ће издати привремену лиценцу, са одговарајућим условима, у року од 60 дана од дана подношења захтјева са периодом важења од максимално двије године.

Лица која обављају активност међународне трговине подносе захтјев за издавање лиценце не касније од 180 дана прије истека привремене лиценце или од рока који ДЕРК пропише посебном одлуком, а која рефлектује стварање свих формалних услова за обављање дјелатности.

Привремене лиценце из овог члана ће садржавати услове везане за рачуноводство, мониторинг, извјештавање и друге услове неопходне да се прикупе подаци потребни за коначну одлуку ДЕРК-а о захтјеву за издавање лиценце.

Привремене лиценце из овог члана ДЕРК издаје по скраћеном поступку.

Члан 39.

Правни лијек

Одлуке по питању издавања лиценце или одбијања захтјева у складу са чланом 16. овог правилника или по питању обнове, измјене, суспензије, укидања или преноса лиценце, сматрају се коначним одлукама ДЕРК-а.

Против ових одлука могуће је поднијети тужбу Суду Босне и Херцеговине у року од 60 дана од дана доставе одлуке.

Претходне прелиминарне процедуралне одлуке ДЕРК-а, водитеља поступка или ДЕРК-овог особља се не сматрају коначним одлукама.

Члан 40.

Тумачење и други акти ДЕРК-а

ДЕРК ће обезбиједити тумачење овог правилника.

Уколико неко питање није садржано у овом правилнику, ДЕРК ће одлучити о његовом рјешавању у сваком конкретном случају.

Члан 41.

Ступање на снагу

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику БиХ”.

Број: 05-02-39/05
21. априла 2005. године
Тузла

Предсједавајући Комисије
Мирсад Салкић